

Privremena verzija

PRESUDA SUDA (peto vijeće)

21. lipnja 2018.(*)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Slobodno kretanje kapitala i sloboda platnog prometa – Ograničenja – Oporezivanje dividendi isplaćenih subjektima za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) – Dividende koje su društva rezidentna u državi članici isplatila nerezidentnim UCITS-ima – Porezno oslobođenje u pogledu dividendi koje su društva rezidentna u državi članici isplatila rezidentnim UCITS-ima – Razlozi za opravdanje – Uravnotežena raspodjela ovlasti za oporezivanje među državama članicama – Usklađenost poreznog sustava – Proporcionalnost”

U predmetu C-480/16,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Østre Landsret (Žalbeni sud regije Istok, Danska), odlukom od 31. kolovoza 2016., koju je Sud zaprimio 5. rujna 2016., u postupku

Fidelity Funds,

Fidelity Investment Funds,

Fidelity Investment Funds

protiv

Skatteministeriet,

uz sudjelovanje:

NN (L) SICAV,

SUD (peto vijeće),

u sastavu: J. L. da Cruz Vilaça, predsjednik vijeća, E. Levits (izvjestitelj), A. Borg Barthet, M. Berger, i F. Biltgen, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Mengozzi,

tajnik: L. Carrasco Marco, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 5. listopada 2017.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za Fidelity Funds, Fidelity Investment Funds i Fidelity Institutional Funds, P. Farmer, *barrister*, i J. Skaadstrup Andersen, *advokat*,

– za NN (L) SICAV, E. Vistisen, *advokat*,

- za dansku vladu, C. Thorning i J. Nymann-Lindegren, u svojstvu agenata, uz asistenciju S. Horsbøl Jensena, *advokat*,
- za njemačku vladu, T. Henze i R. Kanitz, u svojstvu agenata,
- za nizozemsku vladu, M. Bulterman, B. Koopman i J. Langer, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, W. Roels i R. Lyal, u svojstvu agenata, uz asistenciju H. Peytza, *avocat*,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 20. prosinca 2017.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članaka 56. i 63. UFEU-a.
- 2 Zahtjev je upućen u okviru sporova između, s jedne strane, društava Fidelity Funds, Fidelity Investment Funds i Fidelity Institutional Funds i, s druge strane, Skatteministeriet (Ministarstvo oporezivanja, Danska) u vezi sa zahtjevima za povrat poreza po odbitku na dividende koje su im isplatila društva rezidentna u Danskoj između 2000. i 2009.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Cilj Direktive Vijeća 85/611/EEZ od 20. prosinca 1985. o usklađivanju zakona i drugih propisa o subjektima za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL 1985., L 375, str. 3.) je, u skladu s njezinom četvrtom uvodnom izjavom, utvrđivanje zajedničkih osnovnih pravila za odobrenja za rad, nadzor, strukturu i djelatnosti subjekata za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) u državama članicama, kao i za informacije koje moraju objavljivati. Direktiva 85/611 izmijenjena je više puta prije nego što je stavljena izvan snage, s ukinom od 1. srpnja 2011., Direktivom 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL 2009., L 302, str. 32.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 3., str. 213.), kojom je Direktiva 85/611 preinačena.

Dansko pravo

- 4 Članak 1. točka 5.a lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v. (Zakon o porezu na dobit) propisuje da se UCITS-i koji su porezni rezidenti u Danskoj oporezuju u toj državi, dok se članak 1. točka 6. tog zakona odnosi na oporezivanje fondova iz odredbi članka 16. C lov om påligningen af indkomstskat til staten (Zakon o odmjeraivanju poreza na prihod, u daljnjem tekstu: ligningslov) i koji su rezidenti u Danskoj.
- 5 Članak 2. stavak 1. točka (c) Zakona o porezu na dobit određuje da UCITS-i i drugi investicijski fondovi koji nisu porezno rezidentni u Danskoj podliježu porezu na dividende koje im raspodjeljuju društva rezidentna u Danskoj, pri čemu se ta ograničena porezna obveza odnosi samo na prihode čiji je izvor u Danskoj.
- 6 U skladu s člankom 65. stavkom 1. kildeskatteloven (Zakon o porezu po odbitku), svakom se odlukom o raspodjeli dividendi od strane društva rezidentnog u Danskoj mora predvidjeti

oporezivanje porezom po odbitku u određenom postotku od ukupnog raspodijeljenog iznosa, osim ako nije drukčije propisano. Stopa poreza po odbitku bila je određena u visini od 25 % za 2000., dok je između 2001. i 2009. iznosila 28 %.

7 Sukladno danskim propisima, stopa poreza po odbitku smanjuje se na 15 % kada su tijela države u kojoj su UCITS-i rezidentni dužna razmijeniti informacije s danskim tijelima na temelju konvencije o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, druge međunarodne konvencije ili upravnog sporazuma o pomoći u području oporezivanja. U skladu s tom odredbom, za porezne obveznike rezidentne u Europskoj uniji konačna porezna stopa u praksi ne smije prelaziti 15 %. Nadalje, porezna stopa može se dodatno smanjiti na temelju poreznih konvencija sklopljenih između Kraljevine Danske i države u kojoj je UCITS rezidentan.

8 Zakon o porezu po odbitku primjenjiv je na UCITS-e sa sjedištem u Danskoj, koji stoga, *a priori*, podliježu tom propisu o oporezivanju dividendi. Međutim, iz odredbi članka 65. stavka 8. tog zakona proizlazi da ministar oporezivanja može donijeti pravila prema kojima su raspodjele dividendi fondovima iz odredbi članka 16. C ligningslova (u daljnjem tekstu: fondovi iz članka 16. C) oslobođene od poreza u izvoru.

9 Prilikom donošenja uredbe o porezu po odbitku, ministar oporezivanja iskoristio je tu mogućnost kako bi fondove iz članka 16. C oslobodio od poreza po odbitku. Naime, u skladu s člankom 38. uredbe o porezu po odbitku svaki UCITS može dobiti potvrdu o oslobođenju i ostvariti oslobođenje od poreza po odbitku na dividende, pod uvjetom, s jedne strane, da je subjekt iz članka 1. točke 6. Zakona o porezu na dobit i stoga rezident u Danskoj i, s druge strane, da ima status fonda iz članka 16. C. UCITS koji je rezidentan u Danskoj, ali ne ispunjava uvjete iz članka 16. C ligningslova ne oslobađa se od poreza po odbitku na dividende.

10 Članak 16. C ligningslova definira što se podrazumijeva pod fondovima iz članka 16. C.

11 Tako je, u skladu s propisom koji je bio na snazi do 1. lipnja 2005., za kvalifikaciju UCITS-a kao fonda iz članka 16. C bilo potrebno da provede minimalnu raspodjelu dividendi. Minimalna raspodjela čini osnovu za oporezivanje prihoda predmetnog fonda na razini njegovih imatelja udjela.

12 Pravila o izražavanju minimalne raspodjele navedena su u članku 16. C stavcima 2. do 6. ligningslova. U skladu sa stavkom 2. tog članka, minimalna raspodjela čini zbroj prihoda i neto iznosa ostvarenih tijekom poslovne godine od kojeg se odbijaju gubici i troškovi. Člankom 16. C stavkom 3. ligningslova predviđa se da se u taj izražaj uključe cijeli niz prihoda nabrojanih u tom članku, osobito kamate, dividende od dionica, dobit od potraživanja i financijskih ugovora, kao i kapitalni dobiti od raspolaganja dionicama. U skladu s člankom 16. C stavcima 4. i 5. ligningslova, fondovi iz članka 16. C mogu odbiti porezno priznate gubitke i troškove upravljanja.

13 Nakon donošenja Zakona br. 407 od 1. lipnja 2005. i razunajući od tog datuma, za stjecanje statusa fonda iz članka 16 C više se ne zahtijeva minimalna raspodjela dividendi imateljima udjela. Stjecanje tog statusa ipak je uvjetovano time da predmetni UCITS utvrdi minimalnu raspodjelu koja se oporezuje među njegovim imateljima udjela porezom po odbitku koji ubire taj fond.

Glavni postupci i prethodno pitanje

14 Tužitelji u glavnom postupku su UCITS-i u smislu Direktive 85/611, sa sjedištem u Ujedinjenoj Kraljevini i Luksemburgu. Njihova ulaganja u društva sa sjedištem u Danskoj su portfeljna ulaganja i ne prelaze 10 % kapitala. Proizvodi koje nude tužitelji u glavnom postupku dostupni su klijentima koji borave u Danskoj, ali se aktivno ne prodaju u toj državi članici. Nadalje, tužitelji u glavnom postupku nisu zatražili od danskih poreznih tijela da im se prizna porezni status

fondova iz ?lanka 16. C, niti su svoje statute prilagodili propisima primjenjivima na takve fondove do porezne godine 2005.

15 Tužitelji u glavnom postupku podnijeli su nacionalnom sudu zahtjeve za povrat poreza po odbitku na dividende koje su im isplatila društva sa sjedištem u Danskoj izme?u 2000. i 2009., pri ?emu su tvrdili da UCITS-i koji su rezidentni u Danskoj mogu, za razliku od nerezidentnih UCITS-a u toj državi ?lanici, ostvariti oslobo?enje od poreza po odbitku. Naime, nacionalni porezni propisi postavljaju dva uvjeta za oslobo?enje, odnosno da je predmetni UCITS rezidentan u Danskoj i da utvr?uje i prijavljuje svoje prihode prema danskim poreznim propisima. Nerezidentni UCITS-i po svojoj naravi ne mogu ispuniti prvi od tih uvjeta i nemogu?e im je, ili barem vrlo teško, ispuniti drugi uvjet, tim više što nemaju nikakav poticaj to napraviti jer zbog prvog uvjeta u svakom slu?aju ne mogu ostvariti oslobo?enje od poreza po odbitku.

16 Slijedom navedenog, tužitelji u glavnom postupku smatraju da ?ak i ako ne ispunjavaju drugi uvjet, koji se odnosi na obvezu utvr?ivanja i prijavljivanja minimalne raspodjele u skladu s danskim propisima, imaju pravo na povrat poreza po odbitku.

17 Ministarstvo oporezivanja priznaje da danska pravila imaju za u?inak to da se u odre?enim slu?ajevima UCITS-i sa sjedištem u Danskoj i UCITS-i sa sjedištem u drugoj državi ?lanici porezno razli?ito tretiraju u pogledu dividendi primljenih od društava sa sjedištem u Danskoj. Me?utim, ono smatra da je to ograni?enje opravdano, s jedne strane, nužnoš?u da se o?uva uskla?enost poreznog sustava i, s druge strane, nužnoš?u da se osigura uravnotežena raspodjela ovlasti oporezivanja me?u državama ?lanicama.

18 U tom smislu stranke glavnih postupaka slažu se u pogledu ?injenice da ta razlika u poreznom postupanju predstavlja ograni?enje slobodnog kretanja, ali tužitelji u glavnom postupku tvrde da takvo ograni?enje ne može biti opravdano razlozima koje je navelo ministarstvo oporezivanja i da, u svakom slu?aju, danski propisi prekora?uju ono što je nužno za osiguravanje oporezivanja u Danskoj.

19 U tim je okolnostima Østre Landsret (Žalbeni sud regije Istok, Danska) odlu?io prekinuti postupak i uputiti Sudu sljede?e prethodno pitanje:

„Protivi li se ?lanku 56. UEZ-a (koji je postao ?lanak 63. UFEU-a) o slobodnom kretanju kapitala ili ?lanku 49. UEZ-a (koji je postao ?lanak 56. UFEU-a) o slobodi pružanja usluga porezni sustav, poput onoga o kojemu je rije? u glavnim postupcima, prema kojemu se na inozemne UCITS-e, na koje se odnosi Direktiva 85/611 [...], primjenjuje porez po odbitku na dividende koje raspodijele danska društva ako ekvivalentni danski UCITS-i mogu biti oslobo?eni od poreza po odbitku zato što oni stvarno za svoje imatelje udjela provode minimalnu raspodjelu na koju se primjenjuje porez po odbitku ili zato što se tehni?ki utvr?uje minimalna raspodjela, na koju se primjenjuje porez po odbitku na teret njihovih imatelja udjela?“

Zahtjev za ponovno otvaranje usmenog postupka

20 Nakon iznošenja mišljenja nezavisnog odvjetnika, tužitelji u glavnom postupku su dopisom podnesenim tajništvu Suda 18. sije?nja 2018. zatražili da se odredi ponovno otvaranje usmenog dijela postupka, u skladu s ?lankom 83. Poslovnika Suda.

21 U prilog svojem zahtjevu tužitelji u glavnom postupku u biti tvrde da se mišljenje nezavisnog odvjetnika temelji na nesporazumu u vezi s opsegom i naravi zahtjeva propisanih člankom 16. C. ligningslova. Osim toga, upućivanje nezavisnog odvjetnika na okolnost da su određeni UCITS-i koji nisu rezidentni u Kraljevini Danskoj provodili minimalne raspodjele činjenica je pogrešno, a okolnosti povezane s tim UCITS-ima nisu bile raspravljane pred Sudom.

22 S tim u vezi valja podsjetiti da je, sukladno članku 252. drugom stavku UFEU-a, dužnost nezavisnog odvjetnika da, djelujući posve nepristrano i neovisno, na javnoj raspravi iznosi obrazložena mišljenja o predmetima u kojima se u skladu sa Statutom Suda Europske unije zahtjeva njegovo sudjelovanje. Sud nije vezan ni mišljenjem ni obrazloženjem nezavisnog odvjetnika (presuda od 22. lipnja 2017., *Federatie Nederlandse Vakvereniging i dr.*, C-126/16, EU:C:2017:489, t. 31. i navedena sudska praksa).

23 Također valja podsjetiti da Statut Suda Europske unije i njegov poslovnik ne propisuju mogućnost da zainteresirane stranke podnesu očitovanja na mišljenje nezavisnog odvjetnika (presuda od 25. listopada 2017., *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, t. 23. i navedena sudska praksa). Neslaganje jedne od zainteresiranih osoba s mišljenjem nezavisnog odvjetnika, bez obzira na pitanja koja je ondje razmatrao, ne može stoga samo za sebe biti opravdan razlog za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka (presude od 25. listopada 2017., *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, t. 24., i od 29. studenoga 2017., *King*, C-214/16, EU:C:2017:914, t. 27. i navedena sudska praksa).

24 Argumentima koji se odnose na opseg i narav zahtjeva propisanih člankom 16. C. ligningslova tužitelji u glavnom postupku žele odgovoriti na mišljenje nezavisnog odvjetnika dovodeći u pitanje opis propisa na snazi u Danskoj nakon izmjene do koje je došlo 2005., koji proizlazi iz zahtjeva za prethodnu odluku, spisa na raspolaganju Sudu i informacija pruženih na raspravi. Međutim, iz sudske prakse navedene u prethodnoj točki proizlazi da podnošenje takvih očitovanja nije predviđeno instrumentima koji uređuju postupak pred Sudom.

25 Ipak, sukladno članku 83. Poslovnika, Sud može, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka, osobito ako smatra da stvar nije dovoljno razjašnjena ili ako stranka iznese, po zatvaranju tog dijela postupka, novu činjenicu koja je takve prirode da ima odlučujući utjecaj na odluku Suda, ili pak ako je u predmetu potrebno odlučiti na temelju argumenta o kojem se nije raspravljalo među strankama ili zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta Suda Europske unije.

26 Sud u predmetnom slučaju smatra, nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika, da raspolaže svim elementima koji su mu potrebni za odgovor na pitanje koje je postavio sud koji je uputio zahtjev i da su svi argumenti potrebni za odlučivanje u ovom predmetu, a osobito mogućnost za subjekta koji nije rezidentan u Danskoj da utvrdi minimalnu raspodjelu sukladno danskim propisima i da bude kvalificiran fondom iz članka 16. C, raspravljani pred Sudom.

27 S obzirom na prethodna razmatranja, nema potrebe za određivanjem ponovnog otvaranja usmenog dijela postupka.

Prethodno pitanje

28 Sud koji je uputio zahtjev svojim pitanjem u biti pita treba li članke 56. i 63. UFEU-a tumačiti na način da im se protive propisi države članice, poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku, u skladu s kojima se dividende koje društvo rezidentno u toj državi članici raspodjeljuje nerezidentnom UCITS-u oporezuju porezom po odbitku, dok su dividende raspodijeljene UCITS-u rezidentnom u toj državi članici oslobođene od takvog poreza, pod uvjetom da taj subjekt provede

minimalnu raspodjelu svojim nositeljima udjela, ili tehnički utvrdi minimalnu raspodjelu, i ubere porez na tu stvarnu ili fiktivnu minimalnu raspodjelu od svojih imatelja udjela.

29 Kao što proizlazi iz opisa nacionalnih propisa o kojima je riječ u glavnom postupku, koji je pružio sud koji je uputio zahtjev, UCITS mora, kako bi mogao ostvariti oslobođenje od poreza po odbitku, s jedne strane, biti rezidentan u Danskoj i, s druge strane, imati status fonda iz članka 16. C.

30 Kako bi dobio taj status, UCITS mora ispuniti uvjete predviđene člankom 16. C. Ligningslova, a osobito, sukladno propisima na snazi prije 1. lipnja 2005., provesti minimalnu raspodjelu i oporezovati tu raspodjelu porezom po odbitku na teret svojih imatelja udjela. Nakon tog datuma više se ne zahtijeva da se stvarno obavi minimalna raspodjela nositeljima udjela, već za stjecanje tog statusa predmetni UCITS mora utvrditi minimalnu raspodjelu koja se oporezuje od njegovih nositelja udjela porezom po odbitku koji ubire taj subjekt. UCITS-i koji su rezidentni u Danskoj i koji nisu stekli status fonda iz članka 16. C podliježu porezu po odbitku na dividende koje su raspodijelila društva rezidentna u toj državi članici.

31 Iz spisa proizlazi da pred Sudom nije osporeno da su tijekom razdoblja o kojem je riječ u glavnom postupku samo UCITS-i rezidentni u Danskoj mogli ostvariti oslobođenje od poreza po odbitku. Iz objašnjenja koja su pružila danska vlada i stranke glavnog postupka proizlazi da UCITS koji nije rezidentan u Danskoj, iako u načelu može ispuniti uvjete predviđene člankom 16. C. Ligningslova, ne može, zbog svojeg statusa nerezidentnog subjekta u toj državi članici, ostvariti oslobođenje od poreza po odbitku na dividende koje raspodjeljuju rezidentna društva u toj državi članici.

Predmetna sloboda

32 Budući da se prethodno pitanje odnosi kako na članak 56. UFEU-a tako i na članak 63. UFEU-a, najprije valja utvrditi mogu li i, ako mogu, u kojoj mjeri nacionalni propisi poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku utjecati na ostvarivanje slobodnog pružanja usluga i slobodnog kretanja kapitala.

33 U tom pogledu, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da u obzir valja uzeti cilj predmetnih propisa (presude od 13. studenoga 2012., *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-35/11, EU:C:2012:707, t. 90. i navedena sudska praksa, i od 5. veljače 2014., *Hervis Sport- és Divatkereskedelmi*, C-385/12, EU:C:2014:47, t. 21. i navedena sudska praksa).

34 Glavni postupci odnose se na zahtjev za povrat poreza po odbitku koji je obračunat na dividende koje su tužiteljima u glavnom postupku isplatila društva sa sjedištem u Danskoj između 2000. i 2009. i na usklađenost s pravom Unije nacionalnih propisa prema kojima samo UCITS-i rezidentni u Danskoj koji ispunjavaju uvjete iz članka 16. C. Ligningslova mogu ostvariti oslobođenje od takvog poreza.

35 Predmetni nacionalni propisi stoga se odnose na porezni tretman dividendi koje su primili UCITS-i.

36 Slijedom navedenog, valja smatrati da je situacija o kojoj je riječ u glavnom postupku obuhvaćena slobodnim kretanjem kapitala.

37 Nadalje, čak i ako zakonodavstvo o kojem je riječ u glavnom postupku ima za učinak zabranu, ometanje ili ožinjavanje manje privlačnim djelatnosti UCITS-a sa sjedištem u državi članici koja nije Kraljevina Danska, u kojoj zakonito pruža slične usluge, takvi učinci su neizbježna posljedica poreznog tretmana dividendi isplaćenih tom UCITS-u koji nije rezidentan u Danskoj i ne

opravdavaju samostalno ispitivanje s obzirom na slobodno pružanje usluga (vidjeti u tom smislu presudu od 17. rujna 2009., Glaxo Wellcome, C-182/08, EU:C:2009:559, t. 51. i navedenu sudsku praksu). Naime, ta sloboda ovdje je sporedna u odnosu na slobodno kretanje kapitala i može se razmotriti zajedno s njom (presuda od 26. svibnja 2016., NN (L) International, C-48/15, EU:C:2016:356, t. 41.).

38 Osim toga, iz navoda suda koji je uputio zahtjev proizlazi da su ulaganja tužitelja iz glavnog postupka u Dansku portfeljna ulaganja i da nikada nisu bila veća od 10 % kapitala društva sa sjedištem u Danskoj te je nesporno da sloboda poslovnog nastana nije predmet prethodnog pitanja.

39 Stoga na prethodno pitanje valja odgovoriti s obzirom na članak 63. UFEU.

Postojanje ograničenja slobodnog kretanja kapitala

40 Iz ustaljene sudske prakse proizlazi da mjere koje su kao ograničenja kretanja kapitala zabranjene člankom 63. stavkom 1. UFEU-a obuhvaćaju one koju su takve naravi da mogu odvratiti nerezidente od ulaganja u nekoj državi članici ili pak rezidente te države članice od ulaganja u drugim državama (presuda od 10. svibnja 2012., Santander Asset Management SGIIC i dr., C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, t. 15. i navedena sudska praksa).

41 U predmetnom slučaju, na temelju predmetnih propisa, prema UCITS-ima rezidentnima u Danskoj i onima rezidentnima u drugoj državi članici postupa se različito u pogledu dividendi koje im raspodjeljuju društva rezidentna u Danskoj.

42 Naime, dividende koje društva rezidentna u Danskoj raspodijele nerezidentnim UCITS-ima oporezuju se porezom po odbitku. Međutim, UCITS-i koji su rezidentni u Danskoj mogu ostvariti oslobođenje od poreza po odbitku na te dividende ako ispune uvjete iz članka 16. C ligningslova.

43 Time što se njima predviđa ubiranje poreza po odbitku na dividende isplaćene nerezidentnim UCITS-ima, a mogućnost ostvarivanja oslobođenja od takvog poreza ograničava se samo na rezidentne UCITS-e, predmetni nacionalni propisi dovode do nepovoljnog tretmana dividendi isplaćenih nerezidentnim UCITS-ima.

44 Takav nepovoljni tretman može odvratiti, s jedne strane, nerezidentne UCITS-e da ulažu u društva sa sjedištem u Danskoj i, s druge strane, rezidentne ulagače u toj državi članici da stječu udjele u takvim subjektima (presuda od 10. svibnja 2012., Santander Asset Management SGIIC i dr., C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, t. 17.).

45 Nacionalno zakonodavstvo o kojem je riječ u glavnom postupku stoga predstavlja ograničenje slobodnog kretanja kapitala, što je na temelju zabranjeno člankom 63. UFEU-a.

Postojanje opravdanja

46 Sukladno članku 65. stavku 1. točki (a) UFEU-a, odredbe članka 63. UFEU-a ne dovode u pitanje pravo država članica da primjenjuju odgovarajuće odredbe svojeg poreznog prava kojima se razlikuju porezni obveznici koji nisu u istom položaju u pogledu mjesta boravišta ili mjesta ulaganja njihova kapitala.

47 Ta se odredba, s obzirom na to da predstavlja iznimku od temeljnog načela slobodnoga kretanja kapitala, mora usko tumačiti. Prema tome, ne može se tumačiti na način da je svako porezno zakonodavstvo koje razlikuje porezne obveznike prema mjestu boravišta ili državi članici u kojoj ulažu svoj kapital automatski u skladu s UFEU-om. Naime, iznimka iz članka 65. stavka 1. točke (a) UFEU-a sama je ograničena člankom 65. stavkom 3. UFEU-a, prema kojem nacionalne

odredbe iz stavka 1. tog ?lanka „ne smiju biti sredstvo proizvoljne diskriminacije ili prikrivenog ograni?enja slobodnog kretanja kapitala i platnog prometa kako je utvr?eno u ?lanku 63. [UFEU-a]” (presuda od 10. travnja 2014., Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2014:249, t. 55. i 56. i navedena sudska praksa).

48 Stoga treba razlikovati nejednako postupanje dopušteno ?lankom 65. stavkom 1. to?kom (a) UFEU-a i diskriminaciju zabranjenu ?lankom 65. stavkom 3. UFEU-a. Me?utim, iz sudske prakse Suda proizlazi da se nacionalni porezni propis poput onoga u glavnom postupku mogu smatrati uskla?enima s odredbama Ugovora o slobodnom kretanju kapitala ako se razlika u postupanju odnosi na situacije koje nisu objektivno usporedive ili ako je ta razlika u postupanju opravdana na temelju va?nog razloga u op?em interesu (presuda od 10. svibnja 2012., Santander Asset Management SGIIC i dr., C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, t. 23. i navedena sudska praksa).

49 Stoga valja ispitati je li ?injenica da samo UCITS-i rezidentni u Danskoj mogu biti oslobo?eni od poreza po odbitku opravdana time što postoji objektivna razlika izme?u situacije u kojoj se nalaze UCITS-i rezidentni u Danskoj i one u kojoj se nalaze nerezidentni UCITS-i.

50 U tom pogledu, iz sudske prakse Suda proizlazi, s jedne strane, da usporedivost situacije s prekograni?nim elementom i unutarnje situacije treba ispitivati vode?i ra?una o cilju predmetnih nacionalnih odredbi kao i predmetu i sadržaju istih (presuda od 2. lipnja 2016., Pensioenfonds Metaal en Techniek, C-252/14, EU:C:2016:402, t. 48. i navedena sudska praksa).

51 S druge strane, samo se kriteriji razlikovanja utvr?eni odnosnim zakonodavstvom moraju uzeti u obzir kako bi se ocijenilo odražava li razlika u postupanju koja proizlazi iz takvog zakonodavstva situacije koje su objektivno razli?ite (presude od 10. svibnja 2012., Santander Asset Management SGIIC i dr., C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, t. 28., i od 2. lipnja 2016., Pensioenfonds Metaal en Techniek, C-252/14, EU:C:2016:402, t. 49.).

52 Kao što to proizlazi iz o?itovanja danske vlade, cilj propisa o kojima je rije? u glavnom postupku je, s jedne strane, osigurati jednakost poreznog optere?enja pojedinaca koji ulažu u društva sa sjedištem u Danskoj posredstvom UCITS-a i onog pojedinaca koji izravno ulažu u društva sa sjedištem u Danskoj. Ti propisi tako spre?avaju ekonomsko dvostruko oporezivanje do kojeg bi došlo ako bi se dividende oporezivale na razini predmetnog UCITS-a i na razini njegovih imatelja udjela. S druge strane, cilj spomenutih propisa je osigurati da dividende raspodijeljene društvima sa sjedištem u Danskoj ne izmaknu ovlasti oporezivanja Kraljevine Danske zbog toga što su oslobo?ene od poreza na razini UCITS-a i da budu samo jednom oporezovane.

53 Što se ti?e prvog cilja na koji se poziva danska vlada, iz sudske prakse Suda proizlazi da se, u odnosu na mjere koje država ?lanica predvi?a kako bi sprije?ila ili ublažila lan?ano oporezivanje ili ekonomsko dvostruko oporezivanje prihoda koje raspodijeli rezidentno društvo, rezidentna društva koja primaju prihod nužno ne nalaze u položaju koji se može usporediti s položajem društava koja primaju prihod, a rezidentna su u drugoj državi ?lanici (presuda od 25. listopada 2012., Komisija/Belgija, C-387/11, EU:C:2012:670, t. 48. i navedena sudska praksa).

54 Me?utim, ako država ?lanica, jednostrano ili ugovorom, podvrgne ne samo rezidentna društva, nego i nerezidentna društva, porezu na prihod koji prime od rezidentnog društva, položaj tih nerezidentnih društava postaje sli?niji položaju rezidentnih društava (vidjeti u tom smislu presudu od 25. listopada 2012., Komisija/Belgija, C-387/11, EU:C:2012:670, t. 49. i navedenu sudsku praksu).

55 Naime, upravo je izvršavanje porezne nadležnosti te države ono koje, neovisno o svakom oporezivanju u drugoj državi ?lanici, uklju?uje rizik od lan?anog oporezivanja ili dvostrukoga gospodarskog oporezivanja. U takvom slu?aju, kako se nerezidentna društva koja su primatelji

dividende ne bi suočila s ograničenjem slobodnog kretanja kapitala, na?elno zabranjenim ?lankom 63. UFEU-a, država ?lanica u kojoj je društvo koje raspodjeljuje dividende rezidentno treba paziti na to da, s obzirom na sustav predviđen njezinim nacionalnim pravom za sprežavanje ili ublažavanje lančanog oporezivanja ili ekonomskog dvostrukoga oporezivanja, nerezidentna društva imaju tretman jednak onome rezidentnih društava (vidjeti u tom smislu presudu od 25. listopada 2012., Komisija/Belgija, C-387/11, EU:C:2012:670, t. 50. i navedenu sudsku praksu).

56 Budući da je Kraljevina Danska odlučila izvršavati svoju poreznu nadležnost nad prihodima koje prime nerezidentni UCITS-i, oni se stoga, što se tiče rizika od ekonomskog dvostrukog oporezivanja dividendi koje su isplatila društva rezidentna u Danskoj, nalaze u položaju usporedivim s onim UCITS-a rezidentnih u Danskoj (presude od 20. listopada 2011., Komisija/Njemačka, C-284/09, EU:C:2011:670, t. 58., i od 10. svibnja 2012., Santander Asset Management SGIIC i dr., C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, t. 42.).

57 Drugi cilj koji je istaknula danska vlada sastoji se u biti od želje da se ne odustane od svakog oblika oporezivanja dividendi koje su raspodijelila društva rezidentna u Danskoj, nego da se razina njihova oporezivanja prenese na imatelja udjela UCITS-a. Taj cilj provodi se na način da je propisano da UCITS rezidentan u Danskoj za stjecanje statusa fonda iz ?lanka 16. C, i posljedično oslobođenje od prihoda po odbitku, mora od svojih imatelja udjela ubirati porez po odbitku na minimalnu raspodjelu koja im je stvarno isplaćena ili, nakon izmjena uvedenih u 2005., na minimalnu raspodjelu utvrđenu u skladu s odredbama ?lanka 16. C ligningslova.

58 Međutim, Kraljevina Danska ne može nerezidentni UCITS podvrgnuti takvoj obvezi da u korist te države ?lanice porezom po odbitku oporezuje dividende koje on raspodjeljuje. Takav UCITS obuhvaćen je ovlasti oporezivanja Kraljevine Danske samo s osnove primljenih dividendi ?iji se izvor nalazi u toj državi ?lanici, ali na?elno ne u pogledu dividendi koje je raspodijelio taj subjekt.

59 Međutim, uzimajući u obzir cilj, predmet i sadržaj propisa o kojima je riječ u glavnom postupku, tu razliku, koja uostalom odražava razliku između subjekta koji je rezidentan u Danskoj i nerezidentnog subjekta, ne bi trebalo smatrati odlučujućom.

60 Naime, iako je cilj propisa o kojima je riječ u glavnom postupku prenijeti razinu oporezivanja s ulagačkog instrumenta na dioničara tog instrumenta, u na?elu su materijalni uvjeti ovlasti oporezivanja prihoda dioničara ti koji se trebaju smatrati odlučujućima, a ne metoda oporezivanja.

61 Međutim, nerezidentni UCITS može imati imatelje udjela koji su porezno rezidentni u Danskoj i nad ?ijim prihodima ta država može izvršavati svoju ovlast oporezivanja. Iz tog gledišta, nerezidentni UCITS nalazi se u položaju koji je objektivno usporediv s UCITS-om koji je rezidentan u Danskoj.

62 To?no je da Kraljevina Danska ne može oporezivati nerezidentne imatelje udjela u odnosu na dividende koje su raspodijelili nerezidentni UCITS-i. Međutim, takva nemogućnost je u skladu s logikom premještanja razine oporezivanja s ulagačkog instrumenta na dioničara.

63 U tim okolnostima valja utvrditi da davanje samo rezidentnim UCITS-ima mogućnosti ostvarivanja oslobođenja od poreza po odbitku nije opravdano objektivnom razlikom između položaja tih UCITS-a i položaja onih UCITS-a koji su rezidentni u državi ?lanici različitaj od Danske.

64 Takvo ograničenje može se prihvatiti samo ako je opravdano važnim razlozima u općem interesu, ako je prikladno za jamčenje ostvarenja postavljenog cilja i ako ne prekoračuje ono što je nužno za njegovo ostvarenje (presuda od 24. studenoga 2016., C-464/14, t. 56.).

65 Vlade koje su podnijele očitovanja Sudu smatraju da je ograničenje slobodnog kretanja kapitala o kojem je riječ u glavnom postupku opravdano potrebom očitovanja usklađenosti poreznog sustava. Osim toga, danska i nizozemska vlada smatraju da je to ograničenje opravdano potrebom osiguravanja uravnotežene raspodjela ovlasti za oporezivanje među državama članicama.

66 Valja ispitati, kao prvo, može li se činjenica da država članica samo rezidentnim UCITS-ima daje mogućnost ostvarivanja oslobođenja od poreza po odbitku na dividende koje su raspodijelila rezidentna društva opravdati potrebom osiguravanja očitovanja uravnotežene raspodjele ovlasti za oporezivanje među državama članicama.

67 Danska i nizozemska vlada u tom pogledu tvrde da bi obvezivanje Kraljevine Danske da dodijeli pravo na oslobođenje od poreza po odbitku na dividende raspodijeljene nerezidentnim UCITS-ima, a da pritom ne može ubrati porez pri raspodjeli dividendi imateljima udjela, zapravo prisililo državu podrijetla dividendi da ne izvršava svoju poreznu nadležnost u odnosu na prihod ostvaren na njezinu području.

68 Prema mišljenju tih vlada, ubiranje poreza na dividende i isključivanje nerezidentnih UCITS-a iz oslobođenja o kojem je riječ u glavnom postupku omogućava ostvarivanje uravnotežene raspodjele ovlasti oporezivanja i ne prekoračuje ono što je nužno, s obzirom na to da Kraljevina Danska ne ubire više od jednom porez na dividende raspodijeljene nerezidentnim UCITS-ima i da prijenos oporezivanja na raspodjelu dividendi koju provode ti subjekti nije moguć.

69 U tom pogledu valja podsjetiti da očitovanje raspodjele ovlasti oporezivanja među državama članicama zaista može činiti važan razlog u općem interesu koji opravdava ograničenje ostvarivanja slobode kretanja unutar Europske unije (presuda od 12. prosinca 2013., Imfeld i Garcet, C-303/12, EU:C:2013:822, t. 68. i navedena sudska praksa).

70 Takvo opravdanje može se prihvatiti osobito zato što se predmetnim sustavom želi spriječiti postupanje kojim se može ugroziti pravo države članice da izvršava svoju poreznu nadležnost u vezi s djelatnostima koje se obavljaju na njezinu području (presuda od 10. svibnja 2012., Santander Asset Management SGIIC i dr., C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, t. 47. i navedena sudska praksa).

71 Međutim, Sud je već presudio da se država članica, ako je odlučila, kao u situaciji o kojoj je riječ u glavnom postupku, da neće oporezivati rezidentne UCITS-e koji primaju dividende nacionalnog podrijetla, ne može pozvati na potrebu osiguranja uravnotežene raspodjele ovlasti oporezivanja među državama članicama kako bi opravdala oporezivanje nerezidentnih UCITS-a koji primaju takve prihode (presuda od 10. svibnja 2012., Santander Asset Management SGIIC i dr., C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, t. 48. i navedena sudska praksa).

72 Osim toga, dividende koje su nerezidentnim UCITS-ima raspodijelila društva rezidentna u Danskoj već su bile oporezovane u Kraljevini Danskoj s osnove dobiti društva koje ih je raspodijelilo.

73 Okolnost da se oporezivanje dividendi prenosi na razinu dioničara rezidentnih UCITS-a ne može opravdati ograničenje o kojem je riječ u glavnom postupku.

74 Naime, s jedne strane, kao što je to istaknuto u točki 61. ove presude, Kraljevina Danska ima ovlast oporezivanja nad imateljima udjela nerezidentnih UCITS-a.

75 S druge strane, činjenica da država članica oporezuje porezom po odbitku dividende raspodijeljene nerezidentnim UCITS-ima, zbog toga što ne može oporezivati sve raspodjele dividendi koje izvrše ti subjekti, ne sprežava postupanja koju mogu ugroziti pravo te države da izvršava svoju poreznu nadležnost u odnosu na djelatnosti koje se obavljaju na njezinu području, nego, naprotiv, nadomješta izostanak ovlasti oporezivanja koji proizlazi iz uravnotežene raspodjele ovlasti za oporezivanje među državama članicama.

76 Stoga se ne može pozivati na potrebu očuvanja takve raspodjele kako bi se opravdalo ograničenje slobodnog kretanja kapitala o kojem je riječ u glavnom postupku.

77 Kao drugo, valja provjeriti može li se, kao što to tvrde vlade koje su podnijele ožalovanja Sudu, ograničenje koje proizlazi iz primjene poreznih propisa o kojima je riječ u glavnom postupku opravdati potrebom očuvanja usklađenosti danskog poreznog sustava.

78 Naime, prema stajalištu tih vlada, postoji izravna veza između oslobođenja od poreza po odbitku na dividende isplaćene rezidentnim UCITS-ima i obveze tih UCITS-a da ubiru porez po odbitku na dividende koje raspodjeljuju svojim imateljima udjela.

79 U tom pogledu valja podsjetiti da je Sud već presudio da potreba očuvanja usklađenosti poreznog sustava može opravdati propis kojim se ograničavaju temeljne slobode (presuda od 10. svibnja 2012., *Santander Asset Management SGIIC i dr.*, C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, t. 50. i navedena sudska praksa).

80 Međutim, da bi argument utemeljen na takvom opravdanju mogao biti uspješan, potrebno je, prema ustaljenoj sudskoj praksi, pokazati postojanje izravne veze između porezne prednosti u pitanju i prijeboja te prednosti s pojedinim poreznim opterećenjem, dok se izravnost te veze mora ocijeniti s obzirom na cilj propisa u pitanju (presuda od 10. svibnja 2012., *Santander Asset Management SGIIC i dr.*, C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, t. 51. i navedena sudska praksa).

81 U tom smislu, kao što je istaknuto u točkama 29. do 31. ove presude, UCITS može ostvariti oslobođenje od poreza po odbitku na dividende koje je raspodijelilo društvo rezidentno u Danskoj, pod kumulativnim uvjetima da je i sâm rezidentan u Danskoj i da provede minimalnu raspodjelu dividendi ili da utvrdi minimalnu raspodjelu, na koje se ubire porez po odbitku.

82 Kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 72. svojeg mišljenja, nacionalni propisi o kojima je riječ u glavnom postupku uvjetuju oslobođenje UCITS-a rezidentnih u Danskoj od poreza po odbitku time da provedu minimalnu raspodjelu, bilo stvarnu ili fiktivnu, u korist svojih imatelja udjela, koji su dužni platiti porez po odbitku koji u njihovo ime ubiru ti subjekti. Porezna pogodnost koja se tako odobrava UCITS-ima rezidentnima u Danskoj, u obliku oslobođenja od poreza po odbitku, nažalost se prebija s oporezivanjem dividendi, koje ponovno raspodjeljuju ti subjekti, na razini imatelja udjela tih subjekata.

83 Također valja provjeriti prekoračuje li činjenica da se samo UCITS-ima rezidentnima u Danskoj daje mogućnost ostvarivanja oslobođenja od poreza po odbitku ono što je nužno za jamčenje usklađenosti poreznog sustava o kojem je riječ u glavnom postupku.

84 Kao što je to naveo nezavisni odvjetnik u točki 80. svojeg mišljenja, unutarnja usklađenost poreznog sustava o kojem je riječ u glavnom postupku mogla bi se održati ako bi UCITS-i rezidentni u državi članici različitij od Kraljevine Danske koji ispune uvjete iz članka 16. C

ligningslova mogli ostvariti oslobođenje od poreza po odbitku, pod uvjetom da danska porezna tijela osiguraju, uz punu suradnju tih subjekata, da potonji plaćaju porez jednak onom koji kao predujam moraju ubirati fondovi iz članka 16. C rezidentni u Danskoj na minimalnu raspodjelu izražunatu sukladno toj odredbi. Dopuštanje takvim UCITS-ima da ostvaruju to oslobođenje u tim uvjetima predstavljalo bi manje ograničavajuću mjeru od sadašnjeg sustava.

85 Osim toga, odbijanje davanja UCITS-ima rezidentnima u državi članici različitom od Kraljevine Danske koji ispunjavaju uvjete iz članka 16. C ligningslov mogući da ostvare oslobođenje od poreza po odbitku dovodi do člananog oporezivanja dividendi plaćenih njihovim imateljima udjela rezidentnima u Danskoj, što je upravo protivno cilju koji se želi postići nacionalnim propisima.

86 Stoga valja utvrditi da se ograničenje koje proizlazi iz primjene poreznih propisa o kojima je riječ u glavnom postupku ne može opravdati potrebom očuvanja usklađenosti poreznog sustava.

87 S obzirom na prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti da članak 63. UFEU-a treba tumačiti na način da mu se protive propisi države članice, poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku, u skladu s kojima se dividende koje društvo rezidentno u toj državi članici raspodjeljuje nerezidentnom UCITS-u oporezuju porezom po odbitku, dok su dividende raspodijeljene UCITS-u rezidentnom u toj državi članici oslobođene od takvog poreza, pod uvjetom da taj subjekt provede minimalnu raspodjelu svojim nositeljima udjela, ili tehnički utvrdi minimalnu raspodjelu, i ubere porez na tu stvarnu ili fiktivnu minimalnu raspodjelu od svojih imatelja udjela.

Troškovi

88 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (peto vijeće) odlučuje:

članak 63. UFEU-a treba tumačiti na način da mu se protive propisi države članice, poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku, u skladu s kojima se dividende koje društvo rezidentno u toj državi članici raspodjeljuje nerezidentnom subjektu za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) oporezuju porezom po odbitku, dok su dividende raspodijeljene UCITS-u rezidentnom u toj državi članici oslobođene od takvog poreza, pod uvjetom da taj subjekt provede minimalnu raspodjelu svojim nositeljima udjela, ili tehnički utvrdi minimalnu raspodjelu, i ubere porez na tu stvarnu ili fiktivnu minimalnu raspodjelu od svojih imatelja udjela.

Potpisi

* Jezik postupka: danski